

§ 92

Svar på motion om kostnadsfria mensskydd från Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI)

KSN-2020-01319

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI) föreslår i en motion väckt 30 mars 2020 att alla grund- och gymnasieskolor samt ungdomsmottagningar i Uppsala kommun tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever och ungdomar.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 2 mars 2021 § 66
- Tjänsteskrivelse daterad 20 januari 2021
- Bilaga 1, Motion om kostnadsfria mensskydd från Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 5 oktober 2020
- Bilaga 3, Svar på motion om gratis mensskydd till unga tjejer från Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V)

Yrkanden

Simon Alm (-) och Stefan Hanna (-) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Hanna Victoria Mörck (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot Hanna Victoria Mörcks (V) yrkande om bifall till motionen och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Reservation

Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Hanna Victoria Mörcks (V) yrkande med motiveringen:
Vänsterpartiet har också motionerat kommunfullmäktige om att erbjuda kostnadsfritt mensskydd i skolor. Vi delar motionärernas andemening. Tillgång till mensskydd på skolan ska vara lika självklart som tillgången till toalettpapper.

Särskilt yttrande

Stefan Hanna (-) lämnar ett särskilt yttrande:

Det kan inte anses ingå i den kommunala kompetensen att tillhandahålla gratis mensskydd. Däremot ingår det i den kommunala kompetensen att säkerställa att invånare som är i behov av bidrag för att klara grundläggande kostnader också kan få det via Socialförvaltningen. Det innebär att barn och unga som inte redan får bidragsstöd som ska kunna täcka liknande kostnader sannolikt är obefintligt. Uppsala kommun har både inom Utbildningsnämndens ansvarsområden och till exempel Äldrenämndens ansvarsområden förbättringsbehov som är mycket viktigare att åtgärda.

Simon Alm (-) lämnar ett särskilt yttrande:

Det här är en motion som andas plakatpolitik och dålig insikt i hur Sveriges välfärdssystem hanterar denna konsumtions- och hygienartikel. Argumentet som motionen anför, att det kostar cirka 1500 kronor per år, är inte skäl för att bifalla motionen. Bakgrunden är att man med egen inkomst eller under föräldrars inkomst förväntas kunna ha råd med bland annat mat och hygienartiklar. Om marginalerna i hushållets ekonomi är så pass svaga att man inte har råd med mat eller hygienartiklar får man stöd från välfärdssystemet via kommunens socialnämnd, a-kassa eller försäkringskassa. Därtill får man bidrag för barn. Detta system tar hänsyn till behovet av hygienartikeln mensskydd, och systemet tar hänsyn till köns olika behov i olika åldrar genom livet såsom att en man i 25-årsåldern behöver mer pengar till mat än många andra grupper i samhället och precis som att kvinnor i menstruerande ålder behöver medel för mensskydd.

Då kvarstår frågeställningen om inte kommunen ska utarbeta ett onödigt dubbelarbete med tillhörande kostnader och i någon form dessutom konkurrera med andra leverantörer av mensskydd. Det framstår som en både dålig och onödig lösning varför motionen bör avslås.

§ 66

Svar på motion om kostnadsfria mensskydd från Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI)

KSN-2020-01319

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI) föreslår i en motion väckt 30 mars 2020 att alla grund- och gymnasieskolor samt ungdomsmottagningar i Uppsala kommun tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever och ungdomar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 januari 2021
- Bilaga 1, Motion om kostnadsfria mensskydd från Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 5 oktober 2020
- Bilaga 3, Svar på motion om gratis mensskydd till unga tjejer från Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V)

Beslutsgång

Ordförande ställer först föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-01-20

Diarienummer:
KSN-2020-01319

Handläggare:
Lotta Vestin

Svar på motion om kostnadsfria mensskydd från Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI) föreslår i en motion väckt 30 mars 2020 att alla grund- och gymnasieskolor samt ungdomsmottagningar i Uppsala kommun tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever och ungdomar.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Perspektiven för näringsliv, barn och jämställdhet bedöms inte relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

5 oktober 2020 §417 beslutade kommunfullmäktige att avslå en motion från Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) om att erbjuda gratis mensskydd till unga tjejer. Protokollsutdraget och beslutsunderlaget återges som **bilaga 2** och **3**.

Med hänvisning till det tidigare beslutet avslås ovan rubricerad motion då förslaget gällande Uppsala kommun är detsamma som det i den tidigare motionen och förutsättningarna inte har förändrats.

Vad gäller ungdomsmottagningarna ligger dessa utanför Uppsala kommuns ansvarsområde då de drivs eller finansieras av Region Uppsala.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 januari 2021
- Bilaga 1, Motion om kostnadsfria mensskydd från Stina Jansson (FI) och Lovisa Johansson (FI)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 5 oktober 2020
- Bilaga 3, Svar på motion om gratis mensskydd till unga tjejer från Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Motion: kostnadsfria mensskydd

Varje år lägger personer som har mens cirka 1500 kronor på mensskydd. Det är mycket pengar för en skolungdom utan egen inkomst, eller för en familj som lever på små marginaler.-Storbritanniens parlament har nyligen beslutat att dela ut gratis mensskydd i grund- och gymnasieskola, samt på universitet. Det är något som Uppsala kommun bör ta efter.

Det saknas kunskap kring mens, och fortfarande skäms många för att de har mens. Alla har inte föräldrar som pratar med sina barn om frågor kring menstruation eller sexuell och reproduktiv hälsa. Att införa skattefinansierat mensskydd i skolan är en del av en normalisering av mens, som kan leda till samtal om sexuell hälsa, PMS, endometriosis och därmed jobba mot stigmatiseringen kring menstruation.

Feministiskt initiativ vill införa skattefinansierade mensskydd i Uppsala kommuns skolor och på ungdomsmottagningar. Vi behöver satsa mer på sexuell och reproduktiv hälsa. Menstruerande personer ska inte drabbas ekonomiskt på grund av att de har mens.

Med bakgrund av detta yrkar vi att:

- alla grund- och gymnasieskolor samt ungdomsmottagningar i Uppsala kommun tillhandahåller kostnadsfria mensskydd till elever och ungdoma

Stina Jansson (F!)

Lovisa Johansson (F!)

§ 417

Svar på motion om att erbjuda gratis mensskydd till unga tjejer från Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) KSN-2019-1198

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** avslå motionen.

Särskilda yttranden

Stina Jansson (FI) lämnar följande särskilda yttrande:

Frågan om gratis mensskydd är en fråga som FI driver, och också något vi budgeterar för i förra årets och årets kommunbudget. Vi vill därför såklart bifalla motionen, men vill också vilja påminna om att det inte bara är tjejer som har mens, utan även till exempel transkillar och icke-binära – vi skulle därför önska en att-sats som inte specificerade just gratis mensskydd till tjejer, utan kanske bara gratis mensskydd i grundskolan och gymnasieskolan

Yrkanden

Oscar Matti (L), Simon Alm (SD) Linnea Bjuhr (SD), Helena Hedman Skoglund (L), Christopher Lagerqvist (M) och Ulrik Wärnsberg (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Hanna Victoria Mörck (V), Stina Jansson (FI) och Tobias Smedberg (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Hanna Victoria Mörck (V) med fleras yrkande att bifalla motionen och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige
Protokollsutdrag

Datum:
2020-10-05

Sammanfattning

Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 25 mars 2019 att Uppsala kommun ska genomföra ett tvåårigt försök med att erbjuda mensskydd utan kostnad till tjejer i högstadie- och gymnasieåldern.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens förslag 16 september 2020 § 231
- Arbetsutskottets förslag 25 augusti 2020 § 266
- Tjänsteskrivelse daterad 3 juni 2020
- Bilaga 1, Motion av Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) om att erbjuda gratis mensskydd till unga tjejer
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från utbildningsnämnden 18 maj 2020

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-06-03

Diarienummer:
KSN-2019-1198

Handläggare:
Katarina Håkansson

Svar på motion om att erbjuda gratis mensskydd till unga tjejer av Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 25 mars 2019 att Uppsala kommun ska genomföra ett tvåårigt försök med att erbjuda mensskydd utan kostnad till tjejer i högstadie- och gymnasieåldern.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samråd med utbildningsförvaltningen.

Perspektiven för jämställdhet och barn har beaktats i ärendet. Näringslivsperspektivet bedöms inte vara relevant med föreliggande förslag till beslut.

Utbildningsnämnden behandlade ärendet 18 maj 2020, § 75, och föreslog då kommunfullmäktige att avslå motionen. Ledamoten för (V) **reserverade** sig mot beslutet till förmån för bifall till motionen.

Föredragning

Som framgår av utbildningsnämndens verksamhetsplan 2020 är det nämndens utgångspunkt att så stor del av tilldelade resurser som möjligt ska fördelas till förskolor och skolor för att klara nämndens lagstadgade grunduppdrag.

I ett växande Uppsala står utbildningsnämnden inför ekonomiska utmaningar. Det kommer att krävas ett aktivt och systematiskt arbete för att motverka att bland annat lokalkostnaderna urholkar utrymmet för undervisning.

Utbildningsförvaltningen har gjort en schablonuträkning på vad kostnaden för att erbjuda gratis mensskydd i Uppsala kommuns grund- och gymnasieskolor skulle uppgå till. Siffrorna baseras på elevantalet i kommunala och fristående skolor i respektive skolform, i oktober 2019.

Beräkningen behandlar även särskolan för grund- och gymnasieskola och inkluderar elevantalet från och med årskurs 5. Gratis mensskydd bör också vara tillgängligt i årskurs 3 och 4, men endast ett tusental flickor i hela landet får mens vid så tidig ålder så den kostnaden skulle bli ringa.

Uträkningen är endast en schablonuträkning, då det faktiska användandet av mensskydd kan påverkas av många olika faktorer, och alla flickor kommer heller inte att uteslutande använda de gratis mensskydd som erbjuds.

Beräkningen är baserad på ett behov under 10 månader per år, där kostnaden är 1 krona per tampong/binda, åtgång 4 stycken per dag under 4 dagar per månad.

Den totala kostnaden för det föreslagna projektet beräknas till 3 384 320 kronor över två år. Den årliga kostnaden ryms inte inom utbildningsnämndens budgetram för 2020.

Att tillhandahålla mensskydd utan kostnad utgör en satsning som inte tillhör nämndens grunduppdrag. Mot bakgrund av kostnaden anser inte utbildningsnämnden att satsningen är aktuell.

För akuta situationer finns dessutom redan idag möjligheten till kostnadsfria mensskydd genom skolsköterskan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 3 juni 2020
- Bilaga 1, Motion av Tobias Smedberg (V) och Hanna Victoria Mörck (V) om att erbjuda gratis mensskydd till unga tjejer
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från utbildningsnämnden 18 maj 2020

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör